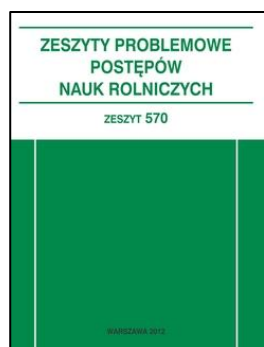

CZARNA ZIEMIA

Zeszyty Problemowe PNR wracają!

Cezary Kabała, Wrocław

Dwa lata temu zelektryzowała nas wiadomość, że Zeszyty Problemowe Postępów Nauk Rolniczych nie znalazły się na liście ewaluacyjnej czasopism naukowych ogłaszanej przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Zniknięcie periodyku z wykazu to cios dla czasopisma, dla środowiska naukowego oraz dla uczonych, którzy publikowali w nim swoje osiągnięcia. Kilka pokoleń

naukowców przyzwyczało się, że ZPPNR były swego rodzaju monografiami ukazującymi się przeważnie po tematycznych konferencjach naukowych. Każdy zeszyt zawierał obszerny pakiet artykułów istotnych dla rozpoznania aktualnego stanu wiedzy na dany temat lub stanu badań w danej dziedzinie nauk rolniczych i leśnych w Polsce. W warunkach oceny parametrycznej, kiedy osiągnięcia naukowe poszczególnych osób i jednostek naukowych podlegają ilościowej ocenie, brak odpowiednio wysokiej ewaluacji punktowej oznacza kryzys czasopisma; zniknięcie czasopisma z listy – spowodować może jego nagłą śmierć. Wydawało się, że właśnie taki los podzielił Zeszyty.

Dla wielu osób, szczególnie tych starających się o stopień doktora habilitowanego lub tytuł profesorski i mających kilkanaście publikacji w ZPPNR byłby to również osobisty problem – niespodziewanego i niezawinionego „wyparowania” kilkudziesięciu punktów z oceny dorobku...

Spis treści

Zeszyty Problemowe PNR wracają	1
Podręcznik „Podstawy gleboznawstwa”	1
50 lat oddziału bydgoskiego PTG	2
Toruńskie obchody Światowego Dnia Gleby	3
Od redaktora Soil Science Annual	4
XII Sympozjum Paleopedologiczne w Kursku	4
Zaczerpnięte z klasyki gleboznawczej	6
Kronika personalna	7
Nowości wydawnicze	7
Nowe publikacje w czasopismach z IF	9
Zapowiedzi konferencyjne	10
Kalendarium konferencyjne	11

Zatem cieszy nas wszystkich przywrócenie ZPPNR na listę B czasopism naukowych w najnowszej odsłonie z dnia 17 grudnia 2013 (<http://www.nauka.gov.pl/komunikaty/komunikat-ministra-nauki-i-szkolnictwa-wyzszego-w-sprawie-wykazu-czasopism-naukowych.html>) i to od razu z niespodziewanie wysoką liczbą 9 punktów.

Czasopismo wydawane jest obecnie przez Wydział Nauk o Żywności SGGW, w języku polskim, w wersji papierowej oraz elektronicznej (<http://www.zppnr.sggw.pl/index.html>). Nie jest jeszcze jasne, czy zostanie utrzymana monograficzna formuła periodyku (wynikającej z jego tytułu - „Zeszyty Problemowe”), ale należy mieć nadzieję, że odrodzone ZPPNR pozostaną popularnym forum całego środowiska rolniczego w Polsce.

Podręcznik „Podstawy gleboznawstwa” na ostatniej prostej

Cezary Kabała, Wrocław

Autorytet oraz siła perswazji, a także konkretne posunięcia organizacyjne prof. Andrzeja Mocka, koordynatora prac nad nowym podręcznikiem do gleboznawstwa przynoszą efekty. Zgodnie z planem, poszczególne rozdziały podręcznika zostały wstępnie opracowane i zaprezentowane przez Autorów na spotkaniu roboczym w Ślesinie we wrześniu 2013. W efekcie dyskusji zdecydowano m.in. o zmianie treści niektórych rozdziałów. Kolejne posiedzenie zespołu autorskiego odbyło się 14 listopada 2013 roku w Puławach, w gościnnych murach Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa. Profesor Andrzej Mocek poinformował, że tekst oraz ilustracje do wszystkich rozdziałów zostały już opracowane. W trakcie dyskusji ujawniły się jednak różnice poglądów na temat stopnia szczegółowości niektórych rozdziałów, w których tle powraca pytanie o profil odbiorcy podręcznika.

Dyskusja w gronie zespołu autorskiego (Fot. C. Kabała)

Wątpliwości i spory w tej dziedzinie wydają się nieuniknione, gdyż nie ma jednego uniwersalnego programu „gleboznawstwa podstawowego” i zapewne każdy z wykładowców indywidualnie eksponuje wybrane treści, dopasowując zakres wykładu oraz wymagań egzaminacyjnych do specyfiki kierunku oraz stopnia studiów. Autorzy zostali zobowiązani do przygotowania ostatecznych wersji rozdziałów do końca listopada 2013, po czym nastąpi

ich ostateczny przegląd i przekazanie materiału do wydawnictwa.

Biorąc pod uwagę obecne zaawansowanie prac oraz obietnice finansowego wsparcia druku podręcznika, zebrane przez koordynatora, prof. A. Mocka, można ze spokojnym optymizmem oczekiwać wydania podręcznika w roku 2014, być może jeszcze przed rozpoczęciem roku akademickiego 2014/2015.

Autorzy podręcznika „Podstawy gleboznawstwa” (obecni na spotkaniu roboczym w Puławach, 14 listopada 2013 r.)

50-lecie Oddziału Bydgoskiego Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego

Maciej Markiewicz i Piotr Hulisz, UMK Toruń

12 grudnia 2013 r. na Wydziale Rolnictwa i Biotechnologii Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy odbyło się jubileuszowe zebranie Oddziału Bydgoskiego Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego. Brało w nim udział ponad 40 byłych i obecnych członków PTG z Bydgoszczy, Torunia i okolic. Wśród zaproszonych gości znaleźli się m.in. byli przewodniczący Oddziału: prof. dr hab. Irena Kuczyńska, prof. dr hab. Sławomir S. Gonet i prof. dr hab. Helena Dziadowiec, a nieobecna z powodu stanu zdrowia dr hab. Ojcumiła Stefaniak przekazała zebranim serdeczne pozdrowienia i życzenia. Spotkanie uświetnił swoją obecnością także prezes PTG dr hab. Zbigniew Zagórski, prof. SGGW, który pogratulował wszystkim wielu lat owocnej pracy i złożył najlepsze życzenia. W pierwszej części zebrania wygłoszone zostały dwa referaty. Pierwszy z nich dotyczył historii Oddziału Bydgoskiego PTG (dr Maciej Markiewicz), natomiast drugi wypełniony był wspomnieniami długoletniego członka i jednocześnie poety dr hab. Mieczysława Wojtasika, prof. UKW. Po referatach, przy skromnym poczęstunku

uczestnicy wspominali pracę w Oddziale oraz oglądali stare fotografie i kroniki.

Historia Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego na Kujawach i Pomorzu rozpoczęła się w 1949 roku wraz z powstaniem Oddziału Poznańsko-Bydgoskiego Towarzystwa Gleboznawczego, którego siedzibą był Poznań. Pracami tego Oddziału kierował początkowo prof. Feliks Terlikowski, a następnie prof. Mikołaj Kwinichidze. Oddział Bydgoski PTG powstał natomiast z inicjatywy ówczesnego kierownika Zakładu Gleboznawstwa Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu prof. dra hab. Zbigniewa Prusinkiewicza 21 października 1963 roku. Na spotkaniu inauguracyjnym prezesem wybrany został doc. Z. Prusinkiewicz, a sekretarzem mgr Witold Plichta. Na pierwsze spotkanie referatowe 19 listopada 1963 r. przyjechał z wykładem prof. I. Gorbunow z Instytutu im. Dokuczajewa w Moskwie. Obecny przewodniczącym Oddziału jest prof. dr hab. Jacek Długosz.

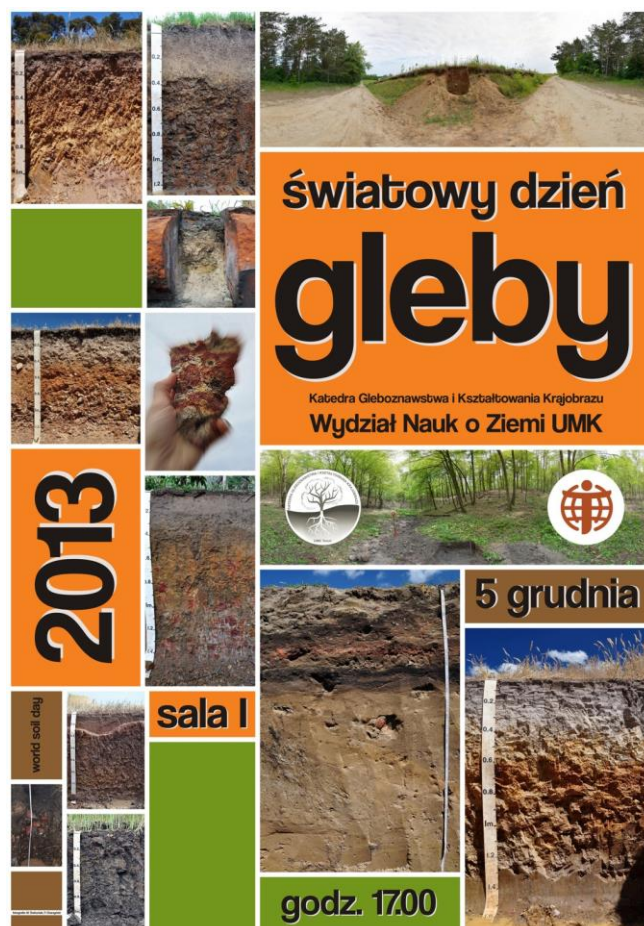
Toruńskie obchody Światowego Dnia Gleby

Przemysław Charzyński, UMK Toruń

Z okazji Światowego Dnia Gleby, na Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, 5 grudnia 2013 roku odbyło się spotkanie dla młodzieży ponadgimnazjalnej, którego celem była promocja nauk o glebie. Organizatorem był dr Przemysław Charzyński oraz magistranci Katedry Gleboznawstwa i Kształtowania Krajobrazu – Emilia Szykowska, Marcin Sykula i Paweł Stelter. Uczestniczyli w nim uczniowie z pięciu różnych szkół oraz pracownicy katedry pod kierownictwem Pani prof. dr hab. Renaty Bednarek. Gości przywitał przemówieniem Prodziekan WNoZ, dr Mieczysław Kunz.

Następnie został wygłoszony krótki wykład przybliżający podstawy gleboznawstwa i geografii gleb Polski. Kolejnym punktem programu była prezentacja dotycząca krajowych i międzynarodowych warsztatów gleboznawczych, w których corocznie uczestniczą studenci katedry. Na zakończenie przeprowadzono quiz o tematyce gleboznawczej. Uczniowie wykazali się dużym zainteresowaniem oraz wiedzą, zwycięzcom gry wręczono nagrody, m.in. puzzle przedstawiające mapę gleb miejskich Torunia. Chętnych, studenci oprowadzili po laboratoriach katedry, pokazując sprzęt służący do analiz glebowych.

Od redaktora Soil Science Annual

Łukasz Uzarowicz, Warszawa

Od zmian w redakcji Soil Science Annual (dawniej Roczniki Gleboznawcze) minęło już dziewięć miesięcy. Był to czas wyjątkowej pracy, która pozwoli w przyszłości na pełne umiędzynarodowienie czasopisma oraz, mam nadzieję, sprawi, że Soil Science Annual stanie się czasopismem rozpoznawalnym nie tylko w kraju, ale i za granicą. Chciałbym podsumować to co udało się do tej pory osiągnąć oraz przedstawić plany na przyszłość.

W związku ze zmianą tytułu z Roczników Gleboznawczych na Soil Science Annual zmieniły się dane formalne. Czasopismo posiada nowy numer ISSN 2300-4967. Dla wersji elektronicznej naszego czasopisma uzyskaliśmy ponadto numer e-ISSN 2300-4975. Zmiany, które zaszły w czasopiśmie (tj. zmiana tytułu i redaktora naczelnego) zostały też zgłoszone do odpowiedniego sądu rejestrowego.

W ostatnich tygodniach zakończyła się digitalizacja archiwalnych zeszytów Roczników Gleboznawczych wydawanych w latach 1950-2011. Udało się tym samym przekształcić w formę cyfrową wszystkie wydane dotychczas papierowe wersje Roczników. Dzięki digitalizacji, każdy artykuł jest już przygotowany w postaci plików PDF. Dostęp do archiwalnych artykułów będzie możliwy poprzez nową stronę internetową, która obecnie jest już w fazie realizacji. Jeśli wszystko pójdzie sprawnie strona zostanie uruchomiona w pierwszych miesiącach 2014 roku.

Cały proces redakcyjny (składanie artykułów do redakcji, recenzja, korekty autorskie, itd.) w Soil Science Annual odbywa się już drogą elektroniczną za pomocą poczty ssa@ptg.sggw.pl. Dzięki temu kontakt między redakcją a autorami i recenzentami na każdym etapie procesu redakcyjnego jest szybszy. Redakcja jest przygotowana na sprawną korespondencję z autorami i recenzentami z zagranicy. Na potrzeby redakcji, opracowano wzory listów przewodnich (w języku polskim i angielskim) wysyłanych do autorów i recenzentów na poszczególnych etapach przygotowania publikacji, co znacznie ułatwia prace redakcyjne. Gotowe są ponadto nowe formularze recenzji w obu wersjach językowych.

Poczta ssa@ptg.sggw.pl służy redakcji również do kontaktu ze środowiskiem gleboznawców z całej Polski. Listę mailingową otrzymałem dzięki uprzejmości Prof. Cezarego Kabaty. Co

pewien czas redakcja wysyła do Państwa informacje na temat czasopisma. Jeśli ktoś z Państwa nie otrzymuje takich informacji, a chciałby otrzymywać, uprzejmie prosimy o kontakt mailowy w tej sprawie.

Zostały opracowane nowe wytyczne dla autorów (w wersji polskiej i angielskiej), które dostępne są na naszej obecnej stronie internetowej

<http://www.ptg.sggw.pl/wydawnictwa.htm> a w przyszłości będą również zamieszczone na nowo budowanej stronie czasopisma. Chciałbym również zwrócić uwagę na fakt, że wygląd strony tytułowej artykułów publikowanych w Soil Science Annual uległ modyfikacji. Podstawowym językiem publikacji artykułów stał się język angielski.

Dzięki współpracy z wydawnictwem Versita, wersja internetowa naszego czasopisma jest publikowana w systemie 'Ahead of Print' (AoP). Opcja ta umożliwia publikację artykułu w internecie zanim zostanie przygotowany w całości dany zeszyt. W międzyczasie, artykuły opublikowane w systemie AoP są już ogólnie dostępne w formie elektronicznej i mogą być cytowane. Artykuły publikowane w tym systemie mają już nadany numer DOI (Digital Object Identifier), natomiast nie posiadają numeracji stron, która jest ustalana później po zamknięciu danego zeszytu.

Rok 2013 był drugim rokiem realizacji projektu pt. „Nadanie międzynarodowego charakteru czasopismu naukowemu Roczniki Gleboznawcze” finansowanego przez Polskie Towarzystwo Gleboznawcze” finansowanego przez MNiSW w ramach programu „Index Plus”. Fundusze uzyskane z projektu zostały przeznaczone na digitalizację archiwalnych zeszytów Roczników Gleboznawczych z lat 1950-2011 oraz na tłumaczenia i korekty językowe artykułów. W ramach projektu zostanie również wykonana nowa strona internetowa.

Zdaję sobie sprawę z tego, że jeszcze nie wszystkie zamierzone cele zostały osiągnięte. Jednakże mam nadzieję, że zmiany, które już zaszły oraz zadania, które redakcja będzie realizować w najbliższej przyszłości (np. zbudowanie nowej strony internetowej, aplikacja do zagranicznych baz naukowych SCOPUS i Web of Science, promocja czasopisma w kraju i za granicą) zaczną przynosić pożądane efekty w postaci większego zainteresowania naszym czasopismem wśród nie tylko krajowych, ale też zagranicznych autorów i czytelników.

XII Międzynarodowe Sympozjum i Warsztaty Terenowe z Zakresu Paleopedologii, Kursk-Woroneż, Rosja, 10-15.08.2013 r.

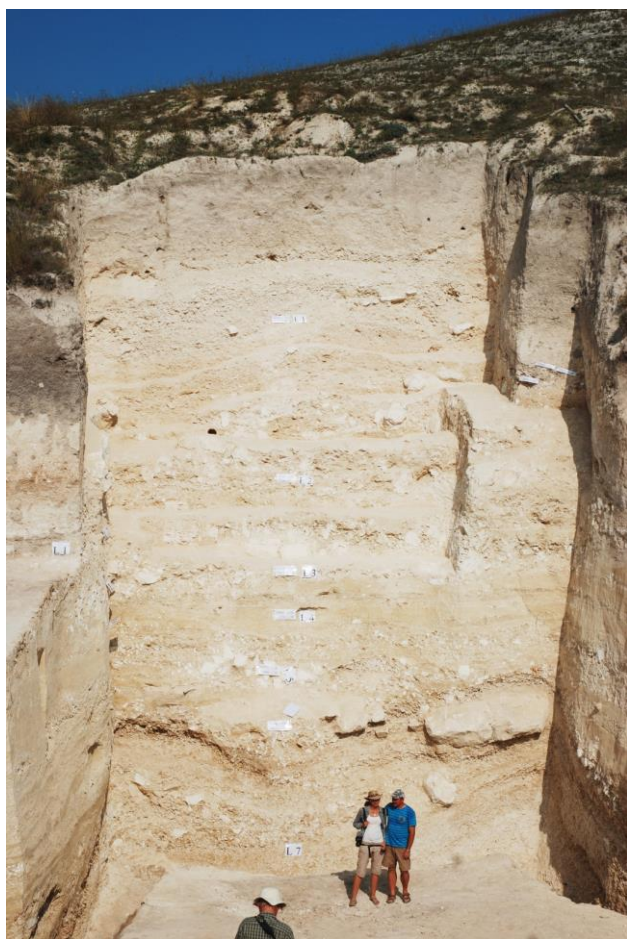
Michał Jankowski, UMK Toruń

Komisja Paleopedologii, działająca w ramach Międzynarodowej Unii Gleboznawczej (IUSS), od lat organizuje cykliczne konferencje naukowe połączone z warsztatami terenowymi dotyczącymi gleb kopalnych i reliktowych oraz ich paleośrodowiskowej interpretacji. XII Międzynarodowe Sympozjum i Warsztaty Terenowe z Zakresu Paleopedologii (XII International Symposium and Field Workshop on Paleopedology), odbyły się w dniach 10-15 sierpnia 2013 r. w rejonie Kurska i Woroneża w Rosji.

Organizatorami konferencji byli pracownicy czołowych rosyjskich instytucji zajmujących się paleopedologią, paleogeografią oraz geoarcheologią (m. in. Instytutu Geografii Rosyjskiej Akademii Nauk, Instytutu Gleboznawstwa Ekologicznego Państwowego Uniwersytetu w Moskwie, Dokuczajewskiego Instytutu Gleboznawstwa, Instytutu Historii Kultury Materialnej Rosyjskiej Akademii Nauk).

Sekwencja gleb kopalnych w profilu lessowym w kopalni Aleksandrowski k. Kurska (Fot. M. Jankowski)

Odkrywka w osadach jeziornych i deluwialnych w Diwnogorie k. Woroneża (Fot. M. Jankowski)

Problematyka paleosoli oraz nowoczesnych metod ich badań była prezentowana w ramach sześciu sesji tematycznych: 1. Sekwencje lessowo-glebowe i tefro-glebowe; 2. Aluwialne i koluwialne sekwencje glebowo-sedymencyjne; 3. Paleosole i paleosedymenty środowisk człowieka; 4. Powierzchniowe paleosole i reliktove cechy we współczesnych profilach. Czarnoziemy jako archiwa paleośrodowiskowe; 5. Przedczwartorzędowe paleosole: paleoekologia i zmiany po pogrzebaniu; 6. Biologiczne markery w paleosolach.

W konferencji wzięło udział 86 osób przybyłych z różnych stron Świata. Struktura narodowościowa uczestników konferencji wydaje się dość dobrze odzwierciedlać rzeczywistą popularność paleopedologii na świecie.

Największą grupę stanowili Rosjanie (około 50 osób). Oprócz gospodarzy stosunkowo licznie reprezentowane były także Niemcy (12 osób) oraz Meksyk (5 osób). Tym bardziej cieszy obecność 8 osobowej grupy Polaków, w której znaleźli się członkowie PTG: prof. Andrzej Łachacz, dr hab. Mirosław Orzechowski i dr hab. Sławomir Smółczyński z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, prof. Cezary Kabala z Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu oraz dr Michał Jankowski z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Nasz kraj reprezentowali także prof. Teresa Madeyska z Instytutu Nauk Geologicznych Polskiej Akademii Nauk w Warszawie oraz prof. Maria Łanczont i dr Przemysław Mroczek z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Uczestnictwo Polaków zaznaczyło się prezentacją 2 referatów 5 posterów oraz współprowadzeniem jednej z sesji tematycznych (4). Mniej licznie reprezentowane były takie kraje jak USA, Australia (po 3 osoby), Francja, Czechy, Słowacja, Brazylia, Nigeria oraz Indie (po 1 osobie).

Klasyczny rosyjski czarnoziem w Kurskiej Stacji Biosfery (Fot. M. Jankowski)

Obszar na którym odbywała się konferencja – strefa stepów południowej Rosji – jest niezwykle ciekawy nie tylko dla paleopedologów ale także dla wszystkich gleboznawców. Teren ten odegrał szczególną rolę w rozwoju nauk o glebie. Jest on miejscem występowania czarnoziemów, uważanych za najżyźniejsze gleby na Świecie. Badania prowadzone tu w

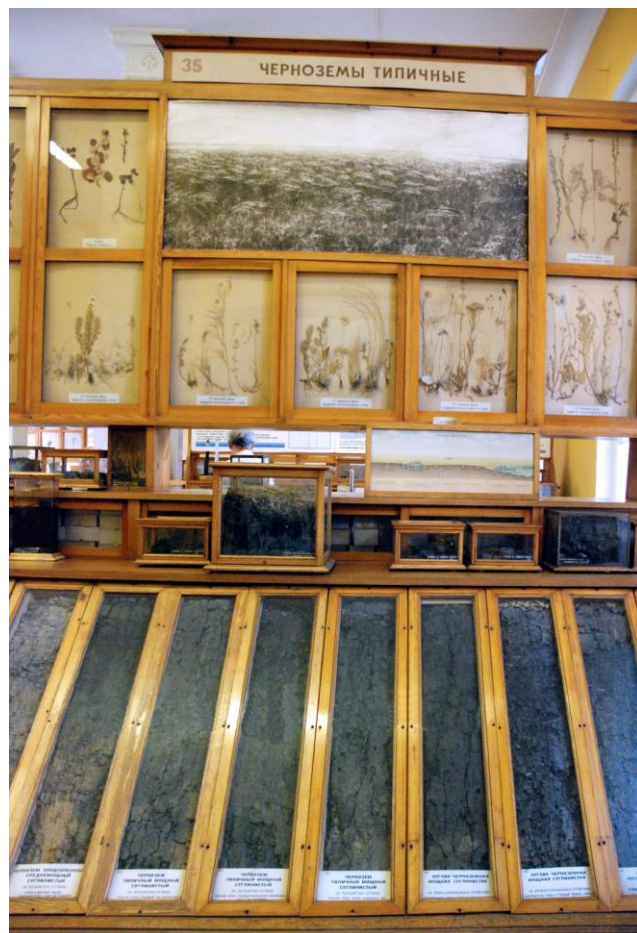
drugiej połowie XIX wieku przez Wasyla Dokuczajewa stały się podstawą i inspiracją do sformułowania przez tego uczonego koncepcji leżących u podstaw gleboznawstwa jako samodzielnej nauki przyrodniczej oraz współczesnego rozumienia czym jest, jak powstaje i jak funkcjonuje gleba.

Przejawy aktywności zwierząt (zooturbacje) w czarnoziemie na głębokości 2-3 m (Fot. M. Jankowski)

Z „klasycznymi” rosyjskimi czarnoziemami oraz z zagadnieniami ich ewolucji w plejstocenie i holocenie uczestnicy konferencji mieli okazję zapoznać się w czasie warsztatów terenowych, na terenie Centralnego Państwowego Rezerwatu Biosfery oraz Kurskiej Stacji Biosfery. Organizatorzy zaprezentowali także niezwykle interesujące sekwencje późnoplejstocenijskich i holocenijskich gleb kopalnych w profilach lessowych i osadach deluwialnych. Wśród wielu dyskutowanych w terenie obiektów z pewnością jednym z najciekawszych było słynne późnopleistocenijskie stanowisko paleontologiczno-archeologiczne Kostionki nad Donem, znane z licznych znalezisk kości mamutów, wykorzystywanych przez człowieka epoki kamienia do budowy domostw.

Po zakończeniu konferencji, w drodze powrotnej do kraju, reprezentanci PTG złożyli także wizytę w Glebowo-Rolniczym Muzeum imienia W. R. Williamsa znajdującym się na Moskiewskiej Akademii Rolniczej im. K. A. Timiriazewa i mieszczącym jedną z największych na świecie kolekcji monolitów glebowych.

Fragment ekspozycji w Glebowo-Rolniczym Muzeum imienia Williamsa w Moskwie (Fot. M. Jankowski)

Kolejne, XIII sympozjum i warsztaty terenowe z zakresu paleopedologii odbędą się w terminie **1-6 września 2014 roku na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu**, pod hasłem „Paleopedological record of postglacial soils and landscape evolution”. W ramach sesji terenowych zostaną zaprezentowane wybrane zagadnienia z problematyki gleb kopalnych i reliktowych występujących na Niżu Polskim. Organizatorzy serdecznie zapraszają do uczestnictwa wszystkie osoby zainteresowane problematyką ewolucji gleb w przeszłości, zarówno w kontekście naturalnych zmian środowiska jak i działalności człowieka od czasów paleolitu.

Zaczerpnięte z Klasyki (gleboznawczej)

Profesor S. Miklaszewski o bielcowaniu (1930)

W poprzednim numerze Czarnej Ziemi zainicjowaliśmy cykl „wiekopomnych” cytatów z klasycznych podręczników gleboznawstwa. Zaczęliśmy od „Gleb Polski” autorstwa **Sławomira Miklaszewskiego**. Pierwsze wydania tej monografii z 1906 i 1912 roku zostały szybko wyczerpane, a wydanie trzecie z 1930 roku, znacznie poszerzone, a przede wszystkim wzbogacone o nowe spostrzeżenia i przemyślenia Autora, stało się Biblią dla całego pokolenia gleboznawców. Sławomir Miklaszewski był wówczas profesorem Politechniki Warszawskiej, znawcą gleb Polski środkowej i wschodniej i

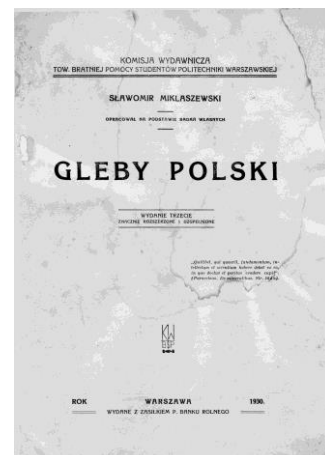
uznanym autorytetem na forum międzynarodowym. Aktywnie uczestniczył w dyskusjach nad klasyfikacją i nazewnictwem gleb a jego ekspertyzy były wiążące dla rządu Rzeczypospolitej. W bieżącym numerze Czarnej Ziemi przytaczamy (z oryginalną pisownią) fragment dotyczący powszechności procesu bielcowania w Polsce (str. 261-262). Rzecz jasna, należy pamiętać, że w owym czasie nie rozdzielano gleb bielcowych i płowych, zatem „bielcowanie” należy tu rozumieć szerzej, jako „proces eluwialny”.

>>> Bielcowanie jest działaniem klimatu powszechnym na całym obszarze Polski. Musimy zaliczyć Polskę do pasa, bądź też terytorium, bielcowania, ponieważ w tym kierunku postępuje łączne działanie energii słonecznej, średniej rocznej temperatury i ilości opadów atmosferycznych. Może tu być mowa jedynie o intensywności (nasileniu) tego bielcowania, którego zmiany zależą od położenia nad poziomem morza, rzeźby miejscowości (reliefu) i plastyki morfologicznej (ukształtowania) terenu, od wystawy (ekspozycji), od natury petrograficznej skały macierzystej (rozumianej w znaczeniu gleboznawczym a nie geologicznym) i od rozwoju rozmaitych zbiorowisk roślinnych, zależnych od warunków orohydrograficznych. Słowem, klasyfikacja szczegółowa gleb Polski, a tylko taka ma istotną wartość dla rolnictwa, nie może być oparta wyłącznie na odcieniach klimatycznych, ponieważ najczęściej, do ich ocenienia, nie mamy innej miary, jak tylko stwierdzenie przyczyn, które je wywołały. Że nie wszystkie gleby Polski są prawdziwymi istotnymi bielcami, zawdzięczamy to rozmaitej wrażliwości ich skał macierzystych na działanie klimatu. Można ją przyrównać do wrażliwości klisz mniejszej lub większej czułości, podlegających równocześnie różnym naświetlaniom i utrwalaniom (przez ruchy w glebie wody, której ilości, temperatura i zasobność w sole chemiczne

różnią się znacznie.)

Oto przyczyna, skłaniająca do próby ustalenia typów gleb (indywiduów), urobionych przez czynniki przemożne, czyli, inaczej mówiąc, kształtujące. Wśród wszystkich czynników glebotwórczych są one: bądź natury klimatycznej, bądź chemicznej lub mineralogicznej, bądź mechanicznej, bądź biologicznej, bądź też orohydrograficznej i t. p., zależnie, od splotu warunków przyrodzonych.

Oto podstawowe zasady kierujące moimi badaniami gleboznawczymi od pierwszych poczynąń wyodrębnienia i ustalenia głównych typów gleb i ich odmian na całym obszarze Polski, a także wykreślenia ich zasięgów i położenia we wszystkich zakątkach naszego kraju. <<<

Kronika personalna

Habilitacje

Dr hab. Waldemar Spychalski z Katedry Gleboznawstwa i Ochrony Gruntów na Wydziale Rolnictwa i Bioinżynierii Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Tytuł rozprawy: „Ocena przydatności wybranych metod ekstrakcji w badaniach frakcji niektórych pierwiastków w glebach będących pod wpływem zróżnicowanej antropopresji”. Kolokwium habilitacyjne i uchwała Rady Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie – 17 października 2013.

Doktoraty

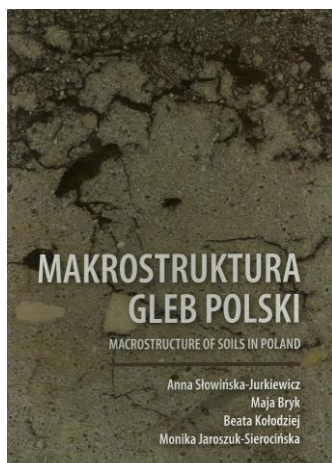
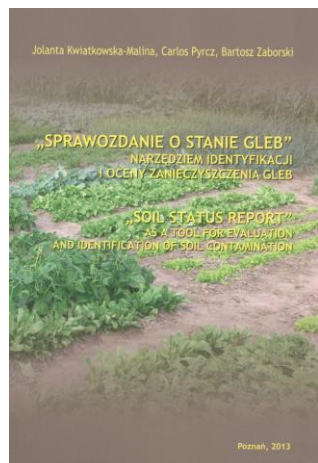
Dr Łukasz Pawlik z Instytutu Geografii i Rozwoju Regionalnego Uniwersytetu Wrocławskiego. Tytuł pracy: „Saltacja wykrotowa jako element składowy dynamiki stoku zalesionego na przykładzie polskiej części Sudetów”. Promotor: prof. dr hab. Piotr Migoń. Recenzenci: prof. dr hab. Adam Kotarba, dr hab. Ireneusz Malik. Obrona odbyła się w październiku 2013.

Nowości wydawnicze

SPRAWOZDANIE O STANIE GLEB NARZĘDZIEM IDENTYFIKACJI I OCENY ZANIECZYSZCZENIA GLEB. Jolanta Kwiatkowska-Malina, Carlos Pircz, Bartosz Zaborski. **PZITS, Poznań, 2013. ISBN 978-83-89696-12-6, okładka miękka.** W 2006 roku Unia Europejska przyjęła strategię tematyczną w dziedzinie ochrony gleby. Dokumentem wykonawczym miała być Dyrektywa Ramowa, ustanawiająca ramy dla ochrony gleby. Dokument ten, nie został przyjęty i nadal znajduje się na etapie wniosku. Dyrektywa pozostawia swobodę krajom członkowskim w kwestii kreowania monitoringu gleb. Jedynym wyjątkiem jest propozycja wprowadzenia „Sprawozdania o stanie gleb”. Dokument

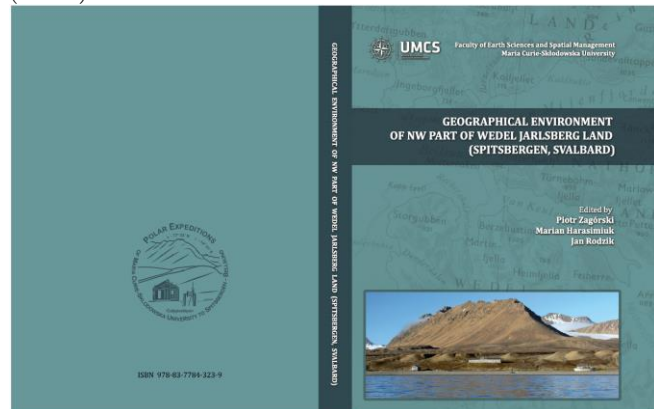
ten miałby być sporządzany przy transakcjach kupna/sprzedaży gruntów, na których prowadzona była lub jest działalność potencjalnie zanieczyszczająca glebę, jako skuteczne narzędzie do ogólnej analizy stanu środowiska glebowego i identyfikacji gruntów zanieczyszczonych. Celem pracy było opracowanie szczegółowej instrukcji sporządzania „Sprawozdania o stanie gleb”, jako narzędzia wspomagającego monitoring gleb w Polsce i proces identyfikacji gruntów zanieczyszczonych. W pracy dokonano przeglądu prawodawstwa UE oraz Polski w dziedzinie ochrony gleb oraz jej monitoringu. Przeprowadzono analizę porównawczą podejścia do monitoringu gleb i identyfikacji gruntów zanieczyszczonych w

wybranych krajach UE, Szwajcarii oraz USA. Na tej podstawie zaproponowano ogólne zasady sporządzania „Sprawozdania o stanie gleb” z uwzględnieniem podstaw prawnych funkcjonowania oraz narzędzi metodologicznych, tak aby mogło ono wspierać proces identyfikacji gruntów zanieczyszczonych. Dalsze informacje i zakup: <http://www.pzits-cedeko.com.pl/wydawnictwa>

MAKROSTRUKTURA GLEB POLSKI - **MACROSTRUCTURE OF SOILS IN POLAND.** A. Słowińska-Jurkiewicz, M. Bryk, B. Kołodziej, M. Jaroszuk-Sierocińska. 2013. Lublin, AWR Magic, 542 strony, ISBN 978-83-927749-7-6

THE GEOGRAPHICAL ENVIRONMENT OF NW PART OF WEDEL JARLSBERG LAND (SPITSBERGEN, SVALBARD). Piotr Zagórski, Marian Harasimiuk, Jan Rodzik (Eds.). 2013. Faculty of Earth Sciences and Spatial Management, Maria Curie-Skłodowska University, Lublin, ISBN 978-83-7784-323-9, stron 386, okładka miękka. In 2013 we celebrate the 27th anniversary of the 1st Polar Expedition to Spitsbergen organised by the Maria Curie-Skłodowska University (UMCS)

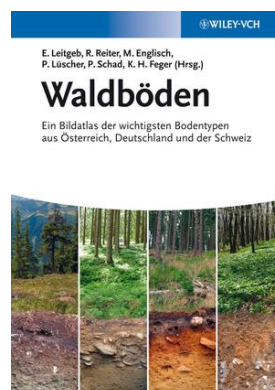

in 1986. Since then, UMCS carried out twenty-four Expeditions in Spitsbergen. During almost three decades 69 researchers from the UMCS and other national and international institutions participated in several research projects that focused on the natural environment of the NW part of Wedel Jarlsberg Land. Thanks to the tremendous efforts of expedition members the research in Bellsund region is intrinsically associated with the UMCS. Present book summarises almost 30 years of polar research conducted by UMCS Expeditions.

Podgląd treści – [tutaj](#).

WALDBÖDEN. EIN BILDATLAS DER WICHTIGSTEN BODENTYPEN AUS ÖSTERREICH, DEUTSCHLAND UND DER SCHWEIZ. Leitgeb E., Reiter R., Englisch M., Lüscher P., Schad P., Feger K.-H. (Hrsg.). 2013. 330 pages, Softcover, 270 Abb. ISBN 978-3-527-32713-3 - Wiley-VCH, Weinheim. Price: 59 EURO.

Ein einzigartiger Bildband reich an Beispielen der maßgeblichen Bodentypen. Im Fokus: die Waldgebiete Österreichs, Deutschlands und der Schweiz. Zu jedem Bodenprofil sind umfassende Daten zu über 40 Bodenmerkmalen angeführt, die anschaulich aufbereitet und interpretiert sind. Zusammen mit Kommentaren zum Baumwachstum und zur Waldbewirtschaftung liefern diese Bodendokumentationen wertvolle Hinweise für die Praxis. Die zum Teil speziell für dieses Buch aufgenommenen Bodenprofile

(Auflagehumus und Mineralboden) sind eine gute Unterstützung für die Bodenansprache vor Ort. Vereinheitlichte bodenkundliche Methoden, die im Erläuterungsteil ausführlich erklärt sind, erlauben einen raschen Vergleich der Böden. Gerade durch die aktuelle Debatte über mögliche Folgen einer Klimaänderung für die Waldwirtschaft und über die Kohlenstoffspeicherung in Wäldern steht der Waldboden im Mittelpunkt des Interesses. Ein kompakter und "geländetauglicher" Waldboden-Atlas für alle bodenkundlich Interessierten in Lehre, Praxis, Verwaltung, Beratung und Planung. Spis treści – [tutaj](#).

MINOR ELEMENT GEOCHEMISTRY AT THE EARTH'S SURFACE: Factors of distribution, transport, soil interactions and their environmental significance. Velde B. D.; Bauer A. (Eds.). 2013, Springer. ISBN 978-3-642-31358-5. Hardcover, 360 pages. Price \$179. Provides basic tools to understand relations between plants and soil. Provides basic methods to interpret x-ray diffraction spectra used to identify clay minerals. The book could serve as a basis for innovative research as well as for existing lectures for students. The importance of clay minerals for soil functioning is well recognized.

PRECISION IN CROP FARMING. Site Specific Concepts and Sensing Methods: Applications and Results. Heege H. (Ed.). 2013 Springer. ISBN 978-94-007-6759-1. Hardcover, 346 pages. Price \$189. High yields and environmental control in crop farming call for precise adaptations to local growing conditions. Treating large fields in a uniform way by high capacity machinery cannot be regarded as a sustainable method for many situations. Because differences existing within single fields must be considered. The transition from former field work carried out manually or by small implements to present day high capacity machinery caused that the farmers lost the immediate and close contact with soils and crops. However, modern sensing and controlling technology can make up for this deficit. High tech methods that include proximal sensing and signals from satellites can provide for controls that allow adjusting farming operations to small fractions of one ha and sometimes even down to some m2, hence in a site-specific mode. This applies to operations for soil cultivation, sowing, fertilizing and plant protection. This book deals with concepts, applications and results, and has an interdisciplinary approach that pervades all chapters.

ECOSYSTEM SERVICES AND CARBON SEQUESTRATION IN THE BIOSPHERE. Lal R.; Lorenz K.; Hüttl R.F.; Schneider B.U.; von Braun J. (Eds.). 2013. Springer. ISBN 978-94-007-6454-5. Hardcover, 464 pages. Price \$209. This book describes comprehensively potential, co-benefits and drawbacks of carbon (C) sequestration for ecosystem services. Soil generates numerous ecosystem services for human wellbeing and ecological functions. The services discussed include provisional (feed, food,

timber, biofuel), regulating (carbon sequestration, pests, diseases), cultural, and supporting (soil formation, nutrient cycling) services. Recarbonization of the biosphere is a potential strategy to redistribute C among global pools, and to enhance ocean but most importantly land-based C sinks with possible feedback on soil-based ecosystem services. Land use and soil management can degrade soil quality, and either reduce quantity and quality of ecosystem services or lead to disservices and create large ecological footprint. Thus, trade-offs between carbon sequestration and ecosystem services must be considered when incentivizing land managers through payments for ecosystem services. Together with sustainable management of land-based C sinks for climate change adaptation and mitigation this will minimize the risks of recarbonization of the biosphere for ecological functions and human wellbeing.

PRINCIPLES OF SUSTAINABLE SOIL MANAGEMENT IN AGROECOSYSTEMS. Rattan L., B.A. Stewart (Eds.). 2013. CRC Press. ISBN: 978-1-46-651346-4. Hardcover, 568 pages. Price \$139.95. With the use of high-level soil management technology, Africa could feed several billion people, yet food production has generally stagnated since the 1960s. No matter how powerful the seed technology, the seedling emerging from it can flourish only in a healthy soil. Accordingly, crop yields in Africa, South Asia, and the Caribbean could be doubled or tripled through adoption of technologies based on laws of sustainable soil

management. Principles of Sustainable Soil Management in Agroecosystems describes the application of these laws to enhance ecosystem services while restoring degraded soils and promoting sustainable use. With chapters contributed by world-class soil scientists, ecologists, and social scientists, this book outlines critical changes in management of agricultural soils necessary to achieve food security and meet the food demands of the present and projected future population. These changes include conversion to no-till and conservation agriculture; adoption of strategies of integrated nutrient management, water harvesting, and use of drip sub-irrigation; complex cropping/farming systems such as cover cropping and agroforestry; and use of nano-enhanced fertilizers. The book is based on the premise that it is not possible to extract more from a soil than what is put into it without degrading its quality. The strategy is to replace what is removed, respond wisely to what is changed, and be pro-active to what may happen because of natural and anthropogenic perturbations. The chapters, which exemplify these ideas, cover a range of topics including organic farming, soil fertility, crop-symbiotic soil microbiota, human-driven soil degradation, soil degradation and restoration, carbon sink capacity of soils, soil renewal and sustainability, and the marginality principle.

Nowe polskie publikacje gleboznawcze w czasopismach posiadających IF

Bekier J., Drozd J., Jamroz E., Jarosz B., Kocowicz A., Walenczak K., Weber J. 2013. Changes in selected hydrophobic components during composting of municipal solid wastes. *Journal of Soils and Sediments*, DOI 10.1007/s11368-013-0696-0

Bielicka-Giełdoń A., Ryłko E., Żamojć K. 2013. Distribution, bioavailability and fractionation of metallic elements in allotment garden soils using the BCR sequential extraction procedure. *Pol. J. Environ. Stud.* 22, 5, 1013-1021.

Brogowski Z., Chojnicki J. 2013. Rozmieszczenie materii organicznej i azotu we frakcjach granulometrycznych poziomów genetycznych gleby brunatnej wylugowanej Lasu Kabackiego. *Sylvan* 157 (6): 470-480.

Czaban J., Siebielec G., Czyż E., Niedźwiecki J. 2013. Effects of Bentonite Addition on Sandy Soil Chemistry in a Long-Term Plot Experiment (I); Effect on Organic Carbon and Total Nitrogen. *Pol. J. Environ. Stud.* 22 (6), 1661-1667.

Czaban J., Siebielec G. 2013. Effects of Bentonite on Sandy Soil Chemistry in a Long-Term Plot Experiment (II); Effect on pH, CEC, and Macro- and Micronutrients. *Pol. J. Environ. Stud.* 22 (6), 1669-1676.

Czyż E.A., Dexter A.R. 2013. Influence of soil type on the wilting of plants. *International Agrophysics* 27, 4, 385-391.

Dąbkowska-Naskręt H., Jaworska H. 2013. Manganese mobility in soils under the impact of alkaline dust emission. *J. Elem.* 18(3): 371-379

Debaene G., Niedźwiecki J., Pecio A., Żurek A. 2014. Effect of the number of calibration samples on the prediction of several soil properties at the farm-scale. *Geoderma* 214-215, 114-125.

Gałka B., Łabaz B. 2013. Właściwości kwasów huminowych poziomów próchnicznych gleb leśnych Gór Stołowych // Properties of humic acids in humus horizons in forest soils of the Stołowe Mountains. *Sylvan* 157(10): 780-785.

Jankowski M. 2014. The evidence of lateral podzolization in sandy soils of Northern Poland, *CATENA* 112, 139-147.

Kurochkina G.N., Pinskiy D.L., Fedotov G.N., Hajnos M., Sokołowska Z., Cieśla I. 2013. Transformation of the structural organization of clay sediments and soils under the impact of polyelectrolytes. *Eurasian Soil Science* 46, 8, 897-907.

Lemanowicz J., Siwik-Ziomek A., Koper J. 2013. Content of total phosphorus in soil under maize treated with mineral fertilization against the phosphatase activity. *J. Elem.* 18(3): 415-424.

Lipiec J., Doussan C., Nosalewicz A., Kondracka K. 2013. Effect of drought and heat stresses on plant growth and yield: a review. *International Agrophysics* 27, 4, 463-470.

Lipińska A., Kucharski J., Wyszowska J. 2013. Urease activity in soil contaminated with polycyclic aromatic hydrocarbons. *Pol. J. Environ. Stud.* 22, 5, 1393-1400.

Maliszewska-Kordybach B., Smreczak B., Klimkowicz-Pawlas A. 2013. The levels and composition of persistent organic pollutants in alluvial agriculture soils affected by flooding. *Environmental Monitoring and Assessment* 185, 12, 9935-9948.

Melke J., Witkowska-Walczak B., Bartmiński P. 2013. Water retention of arctic zone soils (Spitsbergen). *International Agrophysics* 27, 4, 439-445.

Morawska-Płoskonka J., Niklińska M. 2013. Effects of soil moisture and nickel contamination on microbial respiration rates in heavy metal-polluted soils. *Pol. J. Environ. Stud.* 22, 5, 1411-1418.

Oleszczuk P., Joško I., Futa B., Pasieczna-Patkowska S., Pałys E., Kraska P. 2014. Effect of pesticides on microorganisms, enzymatic activity and plant in biochar-amended soil, *Geoderma* 214–215, 10-18.

Pierwoła J. 2013. Investigation of Soil Contamination Using Resistivity and Induced Polarization Methods. *Pol. J. Environ. Stud.* 22 (6), 1781-1788.

Piskorska-Pliszczynska J., Mikołajczyk S., Warenik-Bany M., Maszewski S., Strucinski P. 2014. Soil as a source

of dioxin contamination in eggs from free-range hens on a Polish farm, *Science Total Environment* 466–467, 447-454.

Sewerniak P. 2013. Bonitacja drzewostanów sosnowych w południowo-zachodniej Polsce w odniesieniu do typów siedliskowych lasu i taksonów gleb. *Sylwan* 157 (7): 516-525

Siwik-Ziomek A., Lemanowicz J., Koper J. 2013. Arylsulphatase activity and the content of total sulphur and its forms under the influence of fertilisation with nitrogen and other macroelements. *J. Elem.* 18(3): 437-447.

Smal H., Ligęza S., Baran S., Wójcikowska-Kapusta A., Obroślak R. 2013. Nitrogen and phosphorus in bottom sediments of two small dam reservoirs. *Pol. J. Environ. Stud.* 22, 5, 1479-1489.

Swędryńska D., Małecka I., Blecharczyk A., Swędryński A., Starzyk J. 2013. Effects of Various Long-Term Tillage Systems on Some Chemical and Biological Properties of Soil. *Pol. J. Environ. Stud.* 22 (6), 1835-1844.

Żołnowski A., Busse M., Zając P. 2013. Response of maize (*Zea mays* L.) to soil contamination with copper depending on applied contamination neutralizing substances. *J. Elem.* 18(3): 507-520.

Zapowiedzi konferencyjne

1st International Conference of Young Scientists
SOIL IN THE ENVIRONMENT
9-10.06.2014, Wrocław

Organizatorzy: Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Polskie Towarzystwo Gleboznawcze, Polskie Towarzystwo Substancji Humusowych, Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa PIB, Studenckie Koło Naukowe Gleboznawstwa i Ochrony Środowiska.

Conference themes:

- new techniques in soil analysis;
- soil morphology, mineralogy, classification and genesis
- soil carbon and climate change;
- soil fertility and soil contaminants;
- soil and infrastructure development;
- soil erosion and land degradation;
- soil water management;
- soil reclamation.

Dalsze informacje:

<http://site2014.manifo.com/>

29. Kongres
Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego
ZASOBY GLEBOWE A ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ
31.08 - 3.09.2015, Wrocław

Została już uruchomiona strona internetowa zawierająca wstępne informacje dotyczące najbliższego kongresu PTG organizowanego w 2015 roku przez Oddział Wrocławski PTG.

Spotkania kongresowe rozpoczną się 31.08.2015 walnym zebraniem delegatów PTG oraz wieczornym get-together. Zaplanowano 1 plenarną sesję ogólną oraz 6 szczegółowych sesji tematycznych, prowadzonych równolegle na 2 salach. Zakres sesji tematycznych będzie określony w komunikacie nr 2. W drugim dniu kongresu (2 września 2015) zaplanowano całodzienną sesję terenową dla wszystkich uczestników, w trzech wariantach do wyboru:

- A. Czarne ziemie i czarnoziemy Równiny Wrocławskiej (Jordanów - Łagiewniki)
 - B. Transformacja mad i siedlisk łęgowych w dolinie Odry (rejon Brzegu Dolnego i Lubiąża)
 - C. Degradacja, rekultywacja i ochrona gleb w Legnicko-Głogowskim Okręgu Miedziowym (huta miedzi Legnica, składowiska odpadów poflotacyjnych Gilów i Żelazny Most).
- Tradycyjnie, zaplanowano również dwudniową wycieczkę pokonferencyjną (04-05.09.2015) pod hasłem „Gleby i krajobrazy Przedgórze Sudeckiego oraz Gór Stołowych”, której atrakcją mają być m.in. gleby wytworzone z serpentynitów, granodiorytów, oraz piaskowców i mułowców (górnokredowych), dyskusja nad rolą peryglacjalnych pokryw stokowych, labirynty skalne Gór Stołowych i lecznicze wody Kudowy Zdroju.

Informacje dotyczące kongresu, m.in. ważne terminy, wysokość opłaty konferencyjnej, szczegóły dotyczące zgłoszeń, zakwaterowania i publikacji znajdują się lub wkrótce zostaną uzupełnione na stronie internetowej:
<http://www.org.up.wroc.pl/igosr/PTG29/index.html>

KURS MIKROMORFOLOGII GLEB W HISZPANII

We wrześniu 2014 roku planowany jest tygodniowy kurs mikromorfologiczny w Barcelonie. Dalszych informacji na temat kursu udziela prof. Rosa Poch (Universitat de Lleida), do której należy również przysyłać zgłoszenie uczestnictwa: rosa.poch@macs.udl.cat

Kalendarium konferencyjne

(Kolorem czarnym oznaczono konferencje zagraniczne, kolorem czerwonym – sympozja odbywające się w Polsce)

2014

25 LAT PO KLĘSCIE EKOLOGICZNEJ W KARKONOSZACH I GÓRACH IZERSKICH – OBAWY A RZECZYWISTOŚĆ

16-18 stycznia 2014, Jelenia Góra – Karpacz
<http://www.kpnmap.pl>

EUROPEAN GEOSCIENCES UNION

General Assembly 2014

27.04-02.05.2014, Vienna, Austria
<http://www.egu2014.eu/>

XXXV Sympozjum Polarne

DIVERSITY AND STATE OF POLAR ECOSYSTEMS

5-7.06.2014, Wrocław
<http://www.geogr.uni.wroc.pl/index.php/en/conferences/82-35th-polar-symposium>

EUCOP4

4th European Conference on Permafrost

18-21.06.2014, Evora, Portugal
<http://www.eucop4.org/>

20th World Congress of Soil Science (WCSS)

SOIL EMBRACE LIFE AND UNIVERSE,

8-13.06.2014, Jeju, Korea
<http://www.20wcsc.org/>

International Conference

BIOGEOCHEMICAL PROCESSES AT AIR- SOIL- WATER INTERFACES AND ENVIRONMENTAL PROTECTION

European Society for Soil Conservation (ESSC)
 26-23.06.2014, Imola, Italy
<http://aswep-essc.unibo.it/>

8th International Conference on Aeolian Research (ICAR VIII)

21-25.07.2014, Lanzhou, China
[http:// www.2014icar8.com](http://www.2014icar8.com)

17th Meeting of International Humic Substances Society NATURAL ORGANIC MATTER: STRUCTURE-DYNAMICS-INNOVATIVE APPLICATION

1-5.09.2014, Ioannina, Greece
<http://ihss2014.org/node/40#content-area>

Konferencja Naukowa

GLEBY GÓRSKIE – GENEZA, WŁAŚCIWOŚCI, ZAGROŻENIA

połączona z jubileuszem 90-lecia
 Katedry Gleboznawstwa i Ochrony Gleb
 10-12.09.2014, Kraków-Nidzica

V Międzynarodowa Konferencja Naukowa

PRZYCZYNY I SKUTKI DEGRADACJI ŚRODOWISKA GLEBOWEGO

16-18.09.2014, Rzeszów, Arłamów

ELS 2014

EARTH LIVING SKIN:

Soil, Life and Climate Changes
 22-25.09.2014, Castellaneta Marina (TA), Italy
<http://www.els2014.eu/>

Międzynarodowa Konferencja Naukowa

XIX ENVIRO 2014

Współczesne problemy ochrony i kształtowania środowiska

25-26.09.2014, Kraków – Dobczyce, Polska
<http://www.enviro.ar.krakow.pl>

IUFRO 2014 - SESSION 104:

FORESTS, ROOTS AND SOIL CARBON

5-14.10.2014, Salt Lake City, US
<http://iufro2014.com/>

9th International Congress

THE SOUL OF SOIL AND CIVILIZATION

Soil Science Society of Turkey
 Federation of Eurasian Soil Science Societies
 14-16 October 2014, Antalya, Turkey
<http://www.soil2014.com>

First Global Soil Biodiversity Conference

ASSESSING SOIL BIODIVERSITY AND ITS ROLE FOR ECOSYSTEM SERVICES

Global Soil Biodiversity Initiative
 2-5 December 2014, Dijon, France
<http://www.gsbiconference.elsevier.com/>

2015**29. Kongres****Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego****ZASOBY GLEBOWE A ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ****31.08 - 3.09.2015, Wrocław****CZARNA ZIEMIA**

Pismo Informacyjne

Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego

ul. Wiśniowa 61

02-520 Warszawa

<http://www.ptg.sggw.pl>**Redakcja:**Cezary Kabala, cezary.kabala@up.wroc.plMarek Drewnik, m.drewnik@geo.uj.edu.pl